

и XXI stolitti. [Pages of music education in Yelisavetgrad. Cultural and educational processes of the region in the XXI century]. Kirovograd.

4. Scary, Ya. A. (2013). *Pisenno-muzychna Kirovohradshchyna. Znani zemlyaky i tvorchy kolektyvy krayu koryfeyiv pershoho ukraïns'koho profesional'noho teatru: mynule i suchasnist'*. [Song and music Kirovograd region. Well-known compatriots and creative teams of the land of luminaries of the first Ukrainian professional theater: past and present]. Kirovograd.

5. *Szymanovs'ki, Blyumenfel'dy, Neyhauzy: muzychni rodyny na perekhresti kul'tur*. (2019). [Szymanowski, Blumenfeld, Neuhaus: musical families at the crossroads of cultures]. Kropyvnytsky.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ЛОКАРЕВА Юлія Валеріанівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри

музичного мистецтва та методики музичного виховання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: професійне становлення майбутніх учителів музичного мистецтва.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

LOKAREVA Yuliya Valerianivna – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Music Art and Methods of Music Education of the Volodymyr Vynnychenko Centralukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: professional development of future music teachers.

Стаття надійшла до редакції 21.04.2021 р.

УДК 378.147.091.2:373.011.3-051:78

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-195-96-101

МАРТИНЮК Любов Василівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

ORCID:<http://orcid.org/0000-0001-8400-6407>

e-mail: luba_wa@ukr.net

ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ДО КЕРІВНИЦТВА ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИМИ КОЛЕКТИВАМИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У сучасній педагогіці мистецька освіта є самостійною, рельєфно окресленою моделлю, діапазон якої охоплює широкий спектр завдань: від духовного становлення особистості до забезпечення належного культурно-естетичного клімату цивілізованої держави, а ефективність мистецької освіти знаходиться в прямій залежності від якісного рівня загальної системи естетичного виховання. Сьогодні диктує нові прогресивні підходи до процесу музично-естетичного навчання та виховання, якість і успішність яких базуються на достатньо розвиненій професійно-особистісній культурі фахівця-музиканта, а успішність розвитку музичної культури підростаючого покоління визначається готовністю педагогічних кадрів до роботи в безперервних інноваційних умовах, до гнучкого оперативного, мобільного реагування на культурні запити й потреби, які відбуваються в мистецькому середовищі. Уже аксіоматичним є твердження про те, що творчі можливості, закладені у кожній людині природою, на певному етапі мають бути педагогічно скоригованими, оскільки саме вчитель, вихователь, наставник може значною мірою професійно закласти підґрунтя

естетичного розвитку особистості та визначити сталий напрям цього процесу.

Новий підхід до системи професійної освіти вимагає більш глибокої теоретичної розробки питань, що входять у складний комплекс підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до керівництва художньо-творчими колективами, в нашому дослідженні – вокально-хоровими. Домінуюче місце в процесі підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до керівництва вокально-хоровими колективами посідає питання диригентсько-хорової підготовки, дослідження якого неможливе без осмислення унікальних, самобутніх явищ вітчизняного хорового виконавства та особливостей роботи із хоровими колективами. Для вирішення цих питань слугують дисципліни диригентсько-хорового циклу, головне завдання яких – виховання у студентів професійних умінь та навичок співу в хорі, а також керування хоровим колективом на основі оволодіння методами роботи з хором, дидактичними принципами і знаннями психофізіологічного процесу, який протікає в організмі людини під час співацької діяльності. У зв'язку із зазначеним виникає необхідність проаналізувати сучасні виконавські та аналітичні вимоги до фахової підготовки

майбутніх учителів музичного мистецтва до керівництва вокально-хоровими колективами. Ці вимоги стають показником сутнісних змін у характері музичної культури та науковим інструментом фіксації новітніх соціально-естетичних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Огляд музично-педагогічної літератури свідчить про постійний інтерес науковців до професійної підготовки та діяльності вчителя музичного мистецтва (О. Апраксина, О. Олексюк, Н. Ничкало, З. Софроній). Розкриваючи складність цієї підготовки, педагоги-музиканти обговорюють питання щодо специфіки підготовки до професійної діяльності вчителя музики у зв'язку з організацією певних видів музичної діяльності учнів (Л. Арчажнікова, О. Абдуліна, теоретичних основ формування особистості вчителя в процесі професійної підготовки (П. Ковалик, Л. Мартинюк, А. Мархлевський). Ця тема фрагментарно висвітлюється у публікаціях А. Авдієвського, О. Апраксині, Л. Арчажнікової. Обґрунтовуючи фахову компетентність майбутнього вчителя музичного мистецтва, сучасні науковці розглядають дане поняття як здатність студента творчо застосовувати отримані під час навчання знання та вміння на практиці (О. Олексюк, А. Мархлевський, Б. Асаф'єв, А. Авдієвський, В. Антонюк, А. Козир. За цими переконаннями, саме компетентність забезпечує майбутньому фахівцю можливість орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі та бути конкурентноспроможним на сучасному ринку праці. Аналіз музично-педагогічних праць (Г. Падалка, Л. Василенко, Н. Гребенюк, Л. Тоцька, Ю. Юцевич) та власний досвід переконує, що вчитель музичного мистецтва як керівник вокально-хорового колективу має володіти не лише організаторськими здібностями, але й виконавськими вокально-хоровими навичками, а саме, повинен уміти заспівати будь-яку хорову партію; продемонструвати володіння різними видами вокального дихання; діагностувати звучання вокального голосу; адекватно оцінювати і корегувати власну виконавську діяльність; робити висновки, володіти навичками диригування (репетиційними жестами, пластичними жестами відтворення вокального звучання тощо); оволодіти дидактичними принципами психофізіологічного процесу хорової та співацької діяльності.

Мета статті полягає у висвітленні специфіки фахової підготовки студентів – майбутніх керівників художньо-творчих колективів.

Виклад основного матеріалу

дослідження. Формування виконавських вокальних і хорових навичок студентів у системі вищої освіти в Україні здійснюється в процесі вивчення вокально-хорових дисциплін. А. Козир виокремлює вокально-хоровий цикл як опорний, по-перше, у зв'язку із ментальністю українського народу, яка виражена в його повазі і любові до народної пісні, по-друге, тим, що зазначений цикл складається з інтегрованих дисциплін («Хоровий клас», «Хорове диригування», «Хорознавство», «Постановка голосу», «Вокальний ансамбль»), які поєднують всю практичну підготовку майбутнього вчителя музики. У процесі формування вокально-хорових навичок студентів необхідно враховувати, що «навичка – це дія, доведена до автоматизму, яка формується шляхом багаторазового повторення». За наявності сформованості виконавських вокально-хорових навичок, діяльність керівника вокально-хорового колективу стає швидкою й більш ефективною.

У педагогіці прийнято розрізняти етапи формування навчальних навичок, а саме: початок усвідомлення (чітке розуміння мети, але недостатнє розуміння того, як її досягти); усвідомлення, але невміле виконання (чітке розуміння того, як потрібно виконувати дію, але неточне, нестійке виконання її, попри інтенсивну концентрацію довільної уваги; безліч зайвих рухів; відсутність вдалого перенесення даної навички); автоматизація навички (більш якісне виконання дій при тимчасовому послабленні довільної уваги і появи можливості її розподіляти; усунення зайвих рухів; поява вдалого перенесення навички; високо-автоматизована навичка (точне, економне, стійке виконання дії, яка стала засобом виконання іншої, більш складної дії).

Те, що вчитель-музикант вирішує загальні завдання сучасного суспільного виховання, використовуючи специфічні можливості свого предмету – предмету музичного мистецтва, накладає певний відбиток на характер його професійної підготовки. Одночасно з вивченням предметів суспільно-історичного циклу, психологічно-педагогічних і спеціальних музично-теоретичних дисциплін він повинен отримати підготовку як виконавець – інтерпретатор музики. Відомо, що звучання музики в механічному записі не впливає на учнів так, як «живе» виконання. Тому вчитель при неодноразовому виконанні одних і тих самих творів повинен вміти зберегти свіжість, «новизну» переживання їх змісту і викликати у дітей адекватний відгук. При всій суб'єктивності відношення до музики, яка

залежить і від психофізіологічних особливостей людини, і від її життєвого й музичного досвіду, педагогу-музиканту необхідно будувати свою роботу так, щоб кожен школяр відчував себе частиною колективу, в якому об'єднуються всі його індивідуальні переживання в єдине глибоке емоційно-естетичне почуття, викликане і направлене керівником колективу. Саме диригент хору всім своїм умінням, талантом та інтуїцією формує таке звучання в хорі, яке має яскраво виражені риси музично-естетичного впливу: обережно складає різноманітні тембри людського голосу, виявляючи їх неповторні фарби, та, що особливо важливо, знаходить у тембровому звучанні підтвердження сутності музично-художнього образу твору.

Можемо констатувати, що ефективність формування виконавських вокально-хорових навичок студентів забезпечується у випадку наявності в них мети, зумовленої усвідомленою потребою в керівництві вокально-хоровим колективом. Така потреба може бути спричинена не лише зовнішніми і внутрішніми мотивами, але й емоціями, які виникають у процесі виконання даної діяльності. Окрім цього, ціннісна емоційна зорієнтованість майбутнього керівника вокально-хорового колективу зумовлює схильність до даного виду діяльності. Водночас, ефективному формуванню виконавських вокально-хорових навичок майбутніх учителів музики в процесі вивчення вокально-хорових дисциплін сприяють позитивні емоції: інтерес, радість, подив. Поряд з пізнавальним інтересом (цікавістю), який мотивує навчання, сприяє розвитку навичок, умінь, творчих устремлень, важливого значення набуває радість від результатів виконавської діяльності. Завдяки емоціям радості, особистість стає впевненою в собі, відчуває себе потрібною, сповненою енергією, переконаною в тому, що зуміє подолати будь-які труднощі.

Якщо вважати, що співати здатна кожна дитина і спів є для неї природним і доступним засобом вираження естетичних потреб та почуттів, а хоровий спів є найбільш масовою формою активного залучення дітей до музичного мистецтва, то підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва повинна бути скерованою на оволодіння майстерністю хорового співу з метою використання його як дієвого засобу музично-естетичного виховання школярів. А. Авдієвський, розглядаючи завдання підготовки майбутніх учителів музики, вбачав їх у тому, щоб навчити дітей мистецтву,

залучити їх до безпосередньої участі в творчості для повноцінного виховання. Навіть якщо діти не стануть у майбутньому професійними музикантами, виховання мистецтвом сприятиме формуванню гармонійно розвиненої особистості.

Зазначимо, що в процесі фахової підготовки майбутніх керівників вокально-хорових колективів творча особистість студента формується через розвиток у ньому творчої активності, яка виражається в різних аспектах його діяльності в студентському хоровому колективі. З одного боку, студент є членом цього колективу, вчиться і співає в хорі під керівництвом педагога; з другого – цей хоровий колектив слугує базою для набуття студентом практичних умінь і навичок керівництва хором в якості диригента. Саме в процесі роботи з студентським хоровим колективом перед керівником-викладачем стоїть завдання виховати студента так, щоб його творча думка працювала не тільки на рівні співака хору, а головним чином на рівні хормейстера. Для цього керівник хору повинен фіксувати увагу його учасників на етапах розвитку хорового звучання, на методах, які застосовуються в залежності від етапу розвитку, на художніх і технічних прийомах виконання, оскільки в хоровому класі студент виховується, перш за все, як ерудований вчитель-музикант широкого профілю. Саме студентський хор повинен бути виконавським колективом, який протягом навчального року систематично показує результати своєї роботи на відкритих концертних показах. Керівник студентського хорового колективу, використовуючи знання, вміння і навички, які студенти отримують на всіх предметах спеціального циклу, створює систему роботи з хором, котрою повинні керуватись студенти в майбутній вокально-хоровій роботі в школі. Основне завдання навчального курсу – виховання у студентів професійних умінь і навичок у керівництві хоровим колективом на основі оволодіння дидактичними принципами психофізіологічного процесу хорової та співацької діяльності. В зміст курсу входить оволодіння практичними навичками роботи з студентським хоровим колективом, водночас, студенти, будучи учасниками хорового колективу, навчаються і співають в ньому, а також на базі даного колективу – набувають навичок та досвіду роботи з хором.

Отже, в навчальному курсі «Хоровий клас» формуються і вдосконалюються, по-перше: вокально-хорові навички студента: правильне звукоутворення та звуковедення, співацьке дихання, мелодичний і гармонічний слух, точна інтонація, відчуття ансамблю

тощо; по-друге: хормейстерські навички технічної і виконавської роботи над репертуаром; по-третє: загально-педагогічні та загально-музичні якості майбутнього вчителя музичного мистецтва – його світогляд, художній смак, почуття відповідальності як з позиції учасника хору, так і з позиції його керівника, вимогливість до себе і до інших, дисциплінованість та організованість. Звичайно, за всіма перерахованими параметрами студент вдосконалюється і в інших класах, зокрема, на предметах вокально-хорового циклу, але дисципліна «Хоровий клас» – це творча лабораторія сьогоденної і майбутньої практичної діяльності студента, прообраз колективу, з яким йому прийдеться працювати. Тому перші роки занять в хорі під керівництвом досвідченого педагога-хормейстера є основними підвалинами в процесі формування майбутнього педагога-музиканта.

З цих позицій ми зупинимося на двох завданнях дисципліни «Хоровий клас», які є ключовими у фаховій підготовці майбутніх керівників вокально-хорових колективів. Перше завдання – вироблення у студентів навичок свідомого, активного і професійно-художнього виконання хорових творів, розвитку слухових, вокально-хорових і виконавських навичок, необхідних для роботи з хоровим колективом. Одним із відповідальних і важливих моментів створення творчої атмосфери в хорі – вокально-хорова розспівка колективу. Тому з перших кроків становлення хорового колективу розспівуванню колективу необхідно надавати особливого значення, так як в процесі розспівування хор технічно навчається основним виконавським навичкам співу: єдиній манері фонації голосних і приголосних; різноманітним способам звуковедення; основним особливостям хорового співацького дихання (ланцюговому диханню, затримці і правильному його розподілу); вмінню під час свого співу слухати і оцінювати звучання інших голосів тощо. На початку учбового року на розспівування хору доцільно відводити половину часу, систематично пояснюючи студентам основні методичні завдання розспівки і принципи їх підбору; доцільно демонструвати можливість застосування в розспівках невеликих епізодів, найбільш складних в ритмічному, мелодичному або гармонічному відношеннях із творів, запланованих для вивчення в найближчий учбовий час. У процесі роботи над розспівками увагу студентів необхідно звертати на цілеспрямоване розмаїття

розспівки, на роль їх систематичного «виспівування», на результат, який досягає колектив в даний момент і на перспективну мету, якої ще потрібно досягти. Це, в свою чергу, активізує увагу учасників, робить процес оволодіння вокально-хоровими вправами і навичками більш осмисленими, виховує у них професійну зацікавленість до даного виду діяльності.

Друге, надзвичайно важливе завдання дисципліни «Хоровий клас» – це оволодіння репертуарним тезаурусом хорових творів. Основна мета викладачів вокально-хорових дисциплін – сформувати у студентів розуміння особливостей вокальних можливостей учнів, специфіки хорових творів різних стилів, епох, жанрів, виробити у них вірне відчуття цих особливостей і вміння знаходити засоби для втілення у практиці роботи з вокально-хоровими колективами. Важливим у вокально-хоровій підготовці студентів є їх орієнтування у творах «золотого фонду» української пісенно-хорової культури, сучасних композиторів, які широко використовуються вчителями музичного мистецтва під час вокально-хорової педагогічної роботи з учнями шкільного віку.

Визначаючи основні вимоги до відбору навчального репертуару для вокально-хорових колективів, можна орієнтуватися також на дослідження Г. Падалки, у якому проаналізовано наступні вимоги: відбір високохудожніх вокально-хорових творів гуманістичної спрямованості, що містять значний навчальний, виховний і розвивальний потенціал; послідовне і систематичне вивчення національних зразків вокально-хорового мистецтва в єдності із кращими творами світової класики; повнота жанрово-стильового охоплення вокального мистецтва; врахування потреб і можливостей вокально-мистецького навчання, виховання і розвитку учнів; поєднання узагальнено-нормативних й індивідуальних підходів до навчання; систематичне оновлення вокально-ансамблевого репертуару і повторення засвоєного; уведення до навчального репертуару творів для досконалого відпрацювання і для ескізного вивчення; включення творів, призначених для опанування із викладачем і для самостійного опрацювання; вивчення вокально-мистецької спадщини і пісенної творчості сучасних композиторів; створення репертуарних програм як з урахуванням сьогоденних потреб вокально-хорового колективу, так і перспектив його мистецького розвитку; збалансованість у репертуарі творів, різних за складністю; введення до репертуару унормованих і творів, обраних за ініціативи

учасників.

Враховуючи специфіку підготовки студентів до роботи з вокально-хоровими колективами у вищих навчальних закладах України, основу репертуару вокально-хорових дисциплін мають складати обробки народних пісень, невеликі дво-, три- голосні вокально-хорові твори а'capella та під власний супровід, аранжування нескладних творів малої форми, пісні для дитячих колективів шкільного репертуару тощо [5, с. 16]. Вибір комплексного методу обумовлений тим, що інтенсифікація у царині інтелектуальної діяльності студентів мистецьких факультетів педагогічних університетів призводить також до підвищення їх емоційної напруги. Значні інтелектуальні й емоційні навантаження майбутніх учителів музичного мистецтва, особливо в процесі модульного контролю, екзаменаційних сесій тощо вимагають підвищення здатності до гнучкого самоуправління з метою поповнення репертуарного тезаурусу хорових творів доцільно залучати студентів до активної слухачько-аналітичної діяльності – прослуховування й оцінювання творів для дитячих хорів, вивчення діяльності зразкових вокально-хорових дитячих колективів. У зв'язку з цим Г. Падалка підкреслює, що цілеспрямована орієнтація студентів на пошук об'єктивних зв'язків і залежностей між формою музичних творів і їх змістом, створює фундамент для аргументованої, обгрунтованої оцінки художніх творів.

Зазначимо, що в процесі підготовки до керівництва вокально-хоровими колективами студенти повинні навчитись свідомо сприймати й оцінювати рівень художньої цінності хорового твору, вміння аналізувати форму, структуру, цільове призначення його виконання. У цьому зв'язку виокремимо фактори, які керівнику колективу необхідно враховувати в процесі складання програм концертних виступів, а саме: мету і місце виступу; рівень музичної підготовленості слухачів; закони сприймання музики; тактику складання концертної програми, від якої залежить сприймання музики слухачами та успішність виступу колективу. Музична ерудованість майбутніх керівників вокально-хорових колективів є запорукою доцільного добору репертуару. Тобто, фахова підготовка студентів щодо керівництва вокально-хоровими колективами може проявлятися лише в єдності ерудованості в галузі вокально-хорового мистецтва, методичної підготовки, педагогічних операцій, сформованих на взаємозв'язку знань і практики роботи з вокально-хоровим колективом.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Підсумовуючи, зазначимо, що фахова підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва пред'являє особливі вимоги до формування його майстерності. Значним резервом підвищення якості фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва до керівництва художньо-творчими колективами, зокрема, вокально-хоровими, є міжпредметний зв'язок спеціальних дисциплін («Хоровий клас», «Хорове диригування», «Хорознавство», «Вокальний ансамбль», «Постановка голосу» тощо) з суспільно-педагогічними і музично-теоретичними дисциплінами. У процесі підготовки до керівництва вокально-хоровими колективами студенти повинні навчитись свідомо сприймати й оцінювати рівень художньої цінності хорового твору, вміння аналізувати форму, структуру, цільове призначення його виконання. Специфіка фахової підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва до керівництва вокально-хоровими колективами полягає в його співацькій і диригентській компетентності, глибоких знаннях вокально-хорового репертуару, в мистецтві оволодіння керівником вокально-хорового колективу не лише організаторськими здібностями, але й виконавськими вокально-хоровими вміннями й навичками. Для ефективної фахової підготовки студентам необхідно постійно та цілеспрямовано розвивати їх музикознавчі та виконавські якості в єдності з диригентсько-хоровою та методичною підготовкою.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів зазначеної проблеми. Перспективи подальших напрацювань вбачаємо у необхідності докладнішого вивчення проблеми креативності як феномену вродженої творчої здатності майбутніх керівників художньо-творчих колективів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Апраксина О. А. Методика музикального виховання в школі. Москва : Просвещение, 1983. 222 с.
2. Абдуллина О. А. 1990. Общепедагогическая подготовка учителя в системе высшего педагогического образования. Москва : Просвещение. 1990. 142 с.
3. Арчажникова Л. Г. Профессия – учитель музыки. Москва : Просвещение, 1984. 111 с.
4. Ковалик П. А. Деякі питання розвитку професійної освіти хорового диригента. Проблеми сучасного мистецтва і культури, 27, Харків : Каравела. 2000. С. 43–49.
5. Мартинюк Л. В. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Хоровий клас та практикум роботи з хором». Кам'янець-Подільський : ФОП Сисин О. В., 2014. 60 с.
6. Мархлевський А. Ц. Практичні основи роботи в хоровому класі. Київ : Музична Україна,

1986. 95 с.

7. Ничкало Н. Г. 2001. Теорія і методика професійної освіти: сучасний дослідницький етап і перспективи. Педагогіка і психологія професійної освіти, 2001. С. 6–26.

8. Олексюк О. М., Ткач, М. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості: сфера музичного мистецтва. Київ : Знання України, 2004. 264 с.

9. Софроній З. В. Мотиваційний аспект формування виконавської уваги майбутніх учителів музики у процесі диригентсько-хорової діяльності. Вісник Глухівського державного педагогічного університету. Педагогічні науки, 14, Глухів : ГДПУ, 2009. С. 27–33.

REFERENCES

1. Apraksina, O. A. (1983). *Metodika muzykal'nogo vospitaniya v shkole*. [Methods of music education at school]. Moskva.

2. Abdullina, O. A. (1990). *Obshhepedagogicheskaja podgotovka uchitelja v sisteme vysshogo pedagogicheskogo obrazovanija*. [General pedagogical training of teachers in the system of higher pedagogical education]. Moskva.

3. Archazhnikova, L. G. (1984). *Professija – uchitel' muzyki*. [Profession – music teacher]. Moskva.

4. Kovalyk, P. A. (2000). *Deaki pytannia rozvytku profesiinoi osvity khorovoho dyryhenta. Problemy suchasnoho mystetstva i kultury*. [Some issues of development of professional education of a choral conductor. The problem of modern art and culture]. Kharkiv.

5. Martyniuk, L. V. (2014). *Metodychni rekomendatsii do praktychnykh zaniat z kursu «Khorovyi klas ta praktykum roboty z khorom»*. [Methodical recommendations for practical classes on the course «Choral class and workshop with the choir»]. Kamianets-Podilskyi.

6. Markhlevskiy, A. Ts. (1986). *Praktychni osnovy roboty v khorovomu klasi*. [Practical basics of

work in a choir class]. Kyiv.

7. Nychkalo, N. H. (2001). *Teoriia i metodyka profesiinoi osvity: suchasnyi doslidnytskyi etap i perspektyvy*. [Theory and methods of vocational education: modern research stage and prospects].

8. Oleksiuk, O. M., Tkach, M. M. (2004). *Pedahohika dukhovnoho potentsialu osobystosti: sfera muzychnoho mystetstva*. [Pedagogy of the spiritual potential of the individual: the field of musical art]. Kyiv

9. Sofronii, Z. V. (2009). *Motyvatsiyni aspekt formuvannia vykonavskoi uvahy maibutnykh uchyteliv muzyky u protsesi dyryhentsko-khorovoi diialnosti*. [Motivational aspect of the formation of executive attention of future music teachers in the process of conducting and choral activities]. Hlukhiv.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МАРТИНЮК Любов Василівна –

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри музичного мистецтва Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Наукові інтереси: методика навчання музичного мистецтва у вищій школі, формування особистості майбутнього керівника вокально-хорового колективу.

IFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MARTYNIUK Lyubov Vasylivna –

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Profesor of the Department of Music Kamianets Podilskyi National University named after Ivan Ogienko Kamianets-Podilskyi.

Circle of scientific interests: methods of teaching music in high school, the formation of the future leader of the vocal and choral ensemble.

Стаття надійшла до редакції 05.04.2021 р.

УДК 37.011.3-051:78]:159.942.5

DOI: 10.36550/2415-7988-2021-1-195-101-106

МІЩАНЧУК Вікторія Миколаївна –

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри музикознавства, інструментальної та хореографічної підготовки Криворізького державного педагогічного університету

ORCID:<http://orcid.org/0000-0002-6463-7786>

e-mail: victoriya.n.m@gmail.com

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПОДОЛАННЯ ЕСТРАДНОГО ХВИЛЮВАННЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА ПІД ЧАС ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. На сучасному етапі розвитку мистецької освіти здійснюється активний пошук інноваційних підходів до підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, оскільки суспільство потребує спеціалістів, які володіють не лише фаховою компетентністю, а й прагнуть до

самовдосконалення, творчості та новаторства, оволодіння інноваційними технологіями, самореалізації своїх здібностей та можливостей у практичній діяльності.

Однією із складових професійної музично-педагогічної діяльності майбутніх здобувачів мистецької освіти посідає виконавська діяльність, яка передбачає